Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Tarnowskich Górach
42-600 Tarnowskie Góry, ul .Bytomska 15 tel/fax (032) 285 59 70, (032) 768 97 11

SPRAWOZDANIE

z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Tarnowskich Górach
za 2013 rok

Tarnowskie Góry 2014

Spis treści

WSTĘP 4

1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. 5
2. Kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 7
   - 2.1. Struktura zatrudnienia. 7
   - 2.2. Poziom kwalifikacji pracowników. 8
3. Analiza zadaniowa budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. 11
   - 3.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie. 11
   - 3.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi ... 12
4. System pomocy społecznej 15
   - 4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej. 15
   - 4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej. 17
     - 4.2.1. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. 18
     - 4.2.2. Skierowania do domów pomocy społecznej 19
     - 4.2.3. Praca socjalna. 20
     - 4.2.4. Poradnictwo psychologiczne 21
   - 4.3. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” 21
   - 4.4. Projekt realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Awans. Aktywna integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej na terenie gminy Tarnowskie Góry” 24
   - 4.5. Ośrodki wsparcia 29
     - 4.5.1. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych. 29
     - 4.5.2. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych 29
     - 4.5.3. Dom dla Bezdomnych Mężczyzn. 31
     - 4.5.4. Zespół Mieszkań Chronionych. 32
5. System wsparcia rodziny. 34
   - 5.1. Asystenci rodziny 34
   - 5.2. Piecza zastępcza 35
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie 35
7. System świadczeń rodzinnych. 38
   - 7.1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych 38
   - 7.2. Świadczenia opiekuńcze 39
   - 7.3. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne 40
8. Fundusz alimentacyjny 41
   - 8.1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego 41

8.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych 41
9. System dodatków mieszkaniowych. 43
10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi 46
11. Kierunki działań na 2014 rok. 47

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest gminną jednostką organizacyjną pomocy społecznej i stanowi instytucję lokalnej polityki społecznej. Zadania pomocy społecznej są najbardziej rozbudowane na poziomie gminy, ponieważ usytuowana jest ona najbliżej beneficjentów, do których pomoc społeczna jest kierowana. Gmina, jako niewielka społeczność (w stosunku do powiatu lub województwa) ma największe szanse na właściwe zidentyfikowanie niezbędnych potrzeb, a tym samym na udzielenie pomocy w sposób najbardziej skuteczny i efektywny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie zabezpieczenia społecznego udzielając pomocy w ramach systemów:

- pomocy społecznej,
- wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- świadczeń rodzinnych,
- funduszu alimentacyjnego

  oraz
- dodatków mieszkaniowych.

Ośrodek wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej stosuje zasadę pomocniczości nakierowaną na wykorzystanie zasobów rodziny, jej potencjału i aktywności.

1. Struktura organizacyjnaMiejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W celu skutecznej realizacji zadań ośrodek funkcjonuje jako system organizacyjny, którego istotnymi elementami są zasoby ludzkie - pracownicy, ich kwalifikacje, postawy i umiejętności.Relacje formalne organizacji ośrodka zostały określone w formie regulaminu organizacyjnego, który normuje zakres funkcjonowania struktur wewnętrznych ośrodka, wraz z kompetencjami w sprawie wykonywania określonych zadań przez poszczególne komórki organizacyjne oraz hierarchię zarządzania, wyrażoną schematem struktury organizacyjnej ośrodka. Ośrodek reprezentowany jest na zewnątrz przez Dyrektora, który sprawuje funkcję pracodawcy w stosunku do zatrudnionych pracowników.

Wykaz komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk

Tabela 1.*Wykaz komórek organizacyjnych.*

Komórka organizacyjna	Adres
Dyrektor	ul. Bytomska 15
Zastępca dyrektora	ul. Bema 1
Główny Księgowy	ul. Bema 1
Dział Finansowo - Księgowy	ul. Bema 1
Dział Pomocy Środowiskowej	ul. Piastowska 8
Punkty terenowe Działu Pomocy Środowiskowej	ul. Bytomska 15 ul. Wyszyńskiego 135 ul. Grzybowa 211 ul. Broniewskiego 26 ul. Strzybnicka 3
Dział Realizacji Świadczeń	ul. Bema 1
Dział Świadczeń Rodzinnych	ul. Piastowska 8
Sekcja Funduszu Alimentacyjnego	ul. Piastowska 8
Dział Dodatków Mieszkaniowych	ul. Morcinka 7
Zespół ds. Organizacji i Kadr	ul. Bytomska 15
Zespół Asystentów Rodziny	ul. Wyszyńskiego 135
Zespół ds. Usług Opiekuńczych	ul. Bytomska 15
Zespół ds. analiz i programów	ul. Piastowska 8
Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych	ul. Bytomska 15
Dzienny Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych	ul. Strzybnicka 3
Dom dla Bezdomnych Mężczyzn	ul. Sienkiewicza 48
Zespół Mieszkań Chronionych	ul. Grzybowa 211

Opracowanie własne

TOPOGRAFICZNE ROZMIESZCZENIE PLACÓWEK MOPS NA TERENIE TARNOWSKICH GÓR

Terenowy Punkt Działu Pomocy Środowiskowej
ul. Strzybnicka 3

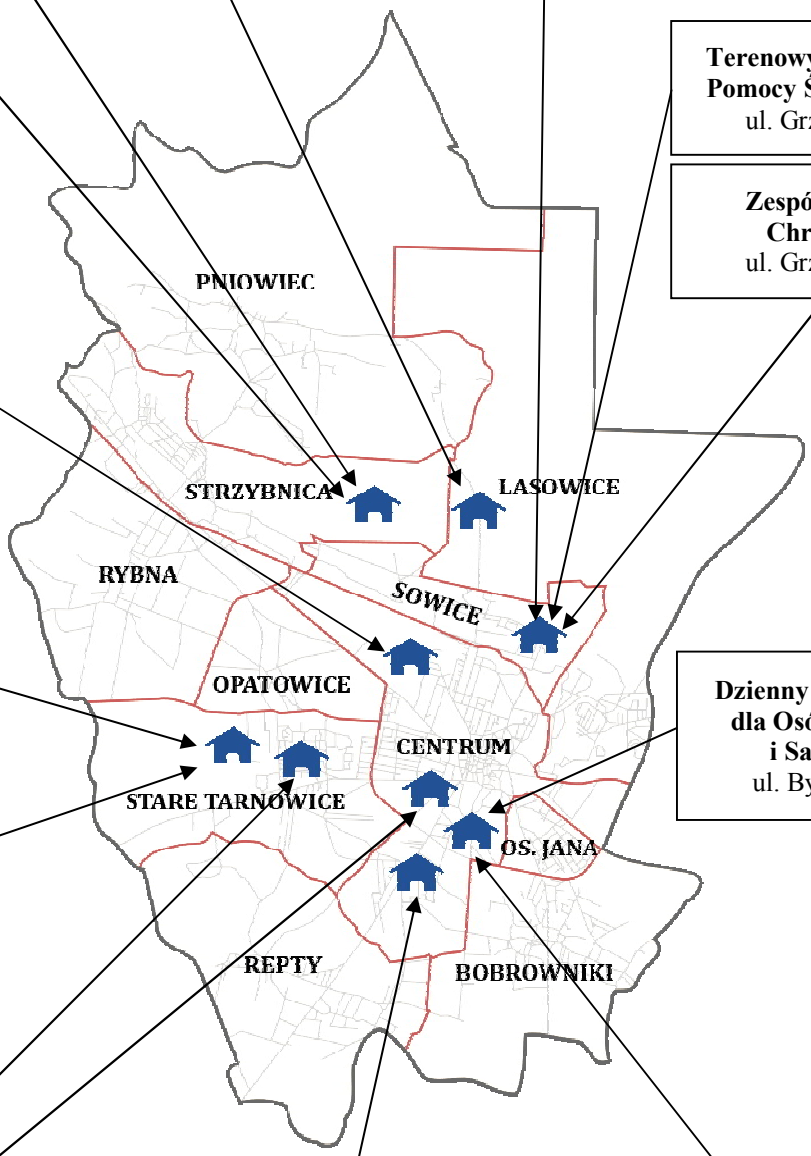
Terenowy Punkt Działu Pomocy Środowiskowej
ul. Broniewskiego 26

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
ul. Grzybowa 211

Dzienny Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych
ul. Strzybnicka 3

Terenowy Punkt Działu Pomocy Środowiskowej
ul. Grzybowa 211

Zespół Mieszkań Chronionych
ul. Grzybowa 211

Dom dla Bezdomnych Mężczyzn
ul. Sienkiewicza 48

Terenowy Punkt Działu Pomocy Środowiskowej
ul. Wyszyńskiego 135

Zespół Asystentów Rodziny
ul. Wyszyńskiego 135

Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych
ul. Bytomska 15

Dział Dodatków Mieszkaniowych
ul. Morcinka 7

Siedziba MOPS
ul. Bema 1
- Zastępca Dyrektora
- Główny Księgowy
- Dział Finansowo-Księgowy
- Dział Realizacji Świadczeń

Siedziba MOPS
ul. Piastowska 8
- Dział Pomocy Środowiskowej
- Dział Świadczeń Rodzinnych
- Sekcja Funduszu Alimentacyjnego
- Zespół ds. Analiz i Programów

Siedziba MOPS
ul. Bytomska 15
- Dyrektor
- Zespół ds. Organizacji i Kadr
- Zespół ds. Usług Opiekuńczych
- Terenowy Punkt Działu Pomocy Środowiskowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tarnowskich Górach, którego siedziba mieści się w budynku Zespołu Mieszkań Chronionych przy ul. Grzybowej 211.

2. Kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ośrodek pomocy powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców. Tarnogórski ośrodek należy do 34,7% ośrodków woj. śląskiego spełniających standardy zatrudnienia na koniec 2013 r.

2.1. Struktura zatrudnienia.

Według stanu na dzień 31.12.2013 roku, zadania z zakresu pomocy społecznej oraz zadania wynikające z innych ustaw realizowało ogółem 101 pracowników. Struktura i stan zatrudnienia kadry Ośrodka przedstawiały się następująco:

Tabela 2. *Struktura i stan zatrudnienia w MOPS na dzień 31.12.2013r.*

Struktura zatrudnienia w MOPS				**Liczba osób**
Ogółem:				**101**
w tym:	Kadra zarządzająca		Dyrektor	1
			Zastępca dyrektora	1
			Główny księgowy	1
			Kierownik ośrodka wsparcia	1
			Kierownicy działów i sekcji	8
			Główni specjaliści	2
	Pracownicy socjalni	Ogółem:		**30**
		w tym	starsi specjaliści pracy socjalnej - koordynatorzy	4
			starsi specjaliści pracy socjalnej	9
			specjaliści pracy socjalnej	6
			starsi pracownicy socjalni	2
			pracownicy socjalni	9
	Konsultanci			3
	Asystenci rodziny			2
	Terapeuci/rehabilitanci			3
	Opiekunowie			7
	Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych			24
	Pozostali pracownicy			18

Opracowanie własne

Odpowiednia liczebność oraz właściwa struktura zasobów kadrowych ośrodka pomocy ma duże znaczenie dla skutecznej realizacji nałożonych na jednostkę zadań.

2.2. Poziom kwalifikacji pracowników.

Kwalifikacje pracownika to zarówno zdobyte wykształcenie, poparte posiadanymi dyplomami, jak również szereg umiejętności, uzyskanych w trakcie pracy zawodowej. Rosnące wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji, którymi powinni charakteryzować się zarówno pracownicy socjalni jak i pracownicy merytoryczni obsługi administracyjno - finansowej ośrodka, znajdują swój wyraz we wzroście poziomu wykształcenia kadry ośrodka.

Tabela 3. *Struktura wykształcenia pracowników MOPS – stan na dzień 31.12.2013r.*

Wyszczególnienie						Liczba pracowników			
						razem	w tym:		
							Kadra zarządzająca	pracownicy socjalni	pozostali pracownicy
Liczba pracowników	ogółem					**101**	**14**	**30**	**57**
	w tym:	wyższe	ogółem			58	12	21	25
			w tym	z tytułem	magistra	47	10	18	19
					licencjata	11	2	3	6
		wykształcenie średnie				37	2	9	26
		zasadniczym zawodowym i niższym				6	0	0	6

Opracowanie własne

Wg stanu na dzień 31.12.2013 roku wykształcenie wyższe posiadało ogółem **58** pracowników, co stanowiło**57** % kadry ośrodka.
Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku powoduje, iż świadczenie pracy socjalnej wymaga coraz większej specjalizacji i profesjonalizacji usług, dlatego pracownicy ośrodka uczestniczą w licznych przedsięwzięciach edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych.

Wymagania w zakresie kwalifikacji pracowników socjalnych oraz osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolityDz.U. 2013 r. poz. 182 z późn. zm.):

- pracownicy socjalni –to osoby, które posiadają dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyły studia wyższe na kierunku praca socjalna; albo do dnia 31.12.2013r ukończyły studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie.
- osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, to osoby, które posiadają wykształcenie wyższe, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Szczegółową strukturę kwalifikacji formalnych, posiadanych przez pracowników Ośrodka przedstawiają poniższe zestawienia:

Tabela 4. *Pracownicy MOPS - dodatkowe kwalifikacje na dzień 31.12.2013r.*

Wyszczególnienie		**Liczba osób**	
		ogółemwszyscy pracownicy	**w tym:**
			pracownicy socjalni
Specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej		14	6
Specjalizacja w zawodzie pracownik socjalny	I stopień	11	11
	II stopień	12	12
Organizator pomocy społecznej		2	1

Opracowanie własne

Ustawa o pomocy społecznej ustala dwa stopnie specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej:

- I stopień specjalizacji, mający na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych,
- II stopień specjalizacji, mający na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 5. *Pracownicy socjalni MOPS –wykaz specjalizacji II stopnia na dzień 31.12.2013r.*

Zakres specjalizacji II stopnia	**Liczba pracowników socjalnych**
Praca socjalna z osobami będącymi ofiarami przemocy	2
Praca socjalna z osobami bezrobotnymi	2
Praca socjalna z osobami uzależnionymi w szczególności od alkoholu i narkotyków	5
Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi	3

Opracowanie własne

Tabela 6. *Pracownicy MOPS - studia podyplomowe na dzień 31.12.2013 r.*

Kierunek studiów podyplomowych	**Liczba pracowników**
Organizacja pomocy społecznej	16
Administracja i zarządzanie	3
Rachunkowość i sprawozdawczość w sektorze finansów publicznych	1
Zarządzanie zasobami ludzkimi	1
Zarządzanie projektem	2
Zarządzanie w opiece zdrowotnej	1
Bazy danych i ich aplikacje	1
Zarządzanie kadrami, przedsiębiorczość i doradztwo zawodowe, organizacja Zakładów Opieki Zdrowotnej	1
Zarządzanie projektem europejskim	1
Praca socjalna i organizacja pomocy społecznej	1
Wywieranie wpływu i psychologia biznesu	1

Opracowanie własne

Tabela 7. *Pracownicy MOPS - dodatkowe kwalifikacje.*

Rodzaj kwalifikacji	Liczba pracowników	Uprawnienia
Szkoła Trenerów	3	Prowadzenie warsztatów z zakresu rozwoju osobistego
ABC Coachingu	1	Indywidualna praca z klientem w formie sesji coachingowych zgodnie ze standardami ICF

Opracowanie własne

W 2013 roku **35** pracowników MOPS uczestniczyło w **64** szkoleniach w formie wykładów, warsztatów, konferencji, seminariów oraz treningów.

Tabela 8. *Struktura wykorzystanych miejsc szkoleniowych w 2013r.*

Rodzaj szkoleń	Liczba odbytych szkoleń	Liczba osób objętych szkoleniami	Środki wydatkowane na szkolenia
Ogółem:	64	35	18 068,85
w tym:			
Szkolenia płatne	52	31	18 068,85
Szkolenia bezpłatne	12	8	

Opracowanie własne

3. Analiza zadaniowa budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie.

Tabela 9. *Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach i jego wykonanie z podziałem na zadania własne gminy i zadania zlecone gminie w 2013r.*

Zadania	Plan	Wydatki	Stopień wykorzystania środków budżetowych
Zadania własne gminy	**15 590 913,00**	**15 330 391,63**	**98,33%**
w tym: finansowane z budżetu gminy		**11 157 095,47**	
w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa		**3 823 924,89**	
w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa i środków UE		**349 371,27**	
Zadania zlecone gminie	**11 222 832,00**	**11 181 153,42**	**99,63%**
Razem	**26 813 745,00**	**26 511 545,05**	**98,87%**

Opracowanie własne

Procentowy udział wydatków na realizację zadań MOPS z uwzględnieniem źródeł ich finansowania w 2013r:

- środki gminy 42,08%,
- środki budżetu państwa 56,60%,
- środki z UE oraz budżetu państwa 1,32%.

3.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi

Tabela 10. *Wydatki poniesione w 2013 roku na realizację świadczeń.*

Rozdział	Rodzaj świadczenia	Ogółem	Zadania własne gminy	Zadania zlecone gminie
85202	Pokrywanie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej	1672789,07	1 672 789,07	0,00
85206	Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych	50 645,62	50 645,62	0,00
85212	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, składki na ubezpieczenia społeczne	10 564 124,75	0,00	10 564 124,75
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	113 034,85	72 272,05 w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa 71 967,00	40762,80
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	2 659 783,84	2 659 783,84 w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa 1 587 312,89	0,00
85214	Realizacja projektu systemowego AWANSfinansowanego z EFS w ramach POKL – wkład własny	57 584,54	57584,54	0,00
85215	Dodatki mieszkaniowe wraz z opłatami pocztowymi	2 391 290,49	2391290,49	0,00
85216	Zasiłki stałe	852 757,23	852 757,23 w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa 844 073,00	0,00
85219	Wynagrodzenie opiekuna za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi	14 362,27	0,00	14362,27
85220	Koszty prowadzenia Zespołu Mieszkań Chronionych	93 545,12	93545,12	0,00
85228	Świadczenie usług opiekuńczych	365 320,75	333 880,75	31 440,00
85231	Pomoc dla cudzoziemców	300,00	0,00	300,00
85295	Realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 161 962,00	1 161 962,00 w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa 629 162,00	0,00

85295	Pomoc finansowa dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne program osłonowy	208 500,00	0,00	208 500,00
85295	Szkolenia zawodowe, warsztaty umiejętności interpersonalnych, poradnictwo psychologiczne, prawne, doradztwo zawodowe realizowane zgodnie z projektem finansowanym z EFS w ramach POKL.	174 871,92	174 871,92 finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa i środków UE	0,00
Razem:		***20 380 872,45***	***9 521 382,63***	***10 859 489,82***

Tabela 11. *Wydatki poniesione w 2013 roku na utrzymanie ośrodka i obsługę świadczeń.*

Rozdział	Wyszczególnienie	Ogółem	Zadania własne gminy	Zadania zlecone gminie
85154	Wydatki związane z obsługą zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach GPPiRPA	15 330,98	15 330,98	0,00
85195	Pozostała działalność. Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	2 304,00	0,00	2304,00
85205	Wydatki związane z obsługą zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	8611,50	8611,50	0,00
85206	Wydatki związane z realizacją zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	116 300,27	116 300,27	0,00
85212 85295	Obsługa Świadczeń Rodzinnych, FunduszuAlimentacyjnego	607 210,19	288 060,59	319 149,60
85219	Wydatki związane z obsługą pozostałych świadczeń	4 004 145,38	4 003 935,38 w tym: dofinansowane dotacją z budżetu państwa 691 410,00	210,00
85295	Wydatki związane z obsługą realizowanego projektu finansowanego z EFS w ramach POKL	174 499,35	174 499,35 finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa i środków UE	0,00
Razem		***4 928 401,67***	***4 606 738,07***	***321 663,60***

Tabela 12. *Wydatki poniesione w 2013r. na prowadzenie ośrodków wsparcia.*

Rozdział	Ośrodki wsparcia	Ogółem	Zadania własne gminy	Zadania zlecone gminie
85203	Dzienny Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych	387 660,97	387 660,97	0,00
85203	Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych	577 651,29	577 651,29	0,00
85203	Dom dla Bezdomnych Mężczyzn	236 958,67	236 958,67	0,00
Razem		***1 202 270,93***	***1 202 270,93***	***0,00***

Opracowanie własne

Tabela 13. *Struktura wydatków w 2013r.*

20 380 872,45	Wydatki na udzielone świadczenia finansowane z budżetu państwa, budżetu UE oraz budżetu gminy stanowią **76,88%** ogółu wydatków.
4 928 401,67	Wynagrodzenia pracowników, koszty utrzymania MOPS oraz koszty obsługi świadczeń finansowanych z budżetu państwa oraz z budżetu gminy stanowią **18,59 %** ogółu wydatków.
1 202 270,93	Wydatki na prowadzenie ośrodków wsparcia stanowią **4,53 %** ogółu wydatków.

Opracowanie własne

4. System pomocy społecznej

W 2013 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych oraz pracy socjalnej objęto łącznie 1.672 rodziny. Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców wynosiła 4 211, co stanowiło 7,01% ogółu mieszkańców Tarnowskich Gór.
W ramach systemu pomocy społecznej wydanych zostało 13 155 decyzji administracyjnych, kończących postępowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę.
Kryterium dochodowe, które uprawniało do ubiegania się o przyznanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2013 r. wynosiło 542 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz 456 zł dla osoby w rodzinie.
Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej było bezrobocie, ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawność i długotrwała choroba.

4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach w 2013r. należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Tabela 14. *Zasiłki stałe w 2013r.*

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem:	**236**	**2147**	**852757,23**	**233**	**379**
w tym środki własne gminy			**8 684,23**		
dotacja z budżetu centralnego			**844 073,00**		
w tym: przyznane dla osoby:					
samotnie gospodarującej	163	1528		163	163
pozostającej w rodzinie	82	619		79	225

Opracowanie własne

Zasiłek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Tabela 15. *Zasiłki okresowe w 2013r.*

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem:	823	4991	**1612221,91**	768	2226
w tym:					
środki własne gminy			**24909,02**		
dotacja z budżetucentralnego			**1587312,89**		
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	667	3832		624	1786
długotrwałej choroby	76	281		76	198
niepełnosprawności	132	539		124	386
innej przyczyny	94	339		94	320

Opracowanie własne

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium.

Tabela 16. *Zasiłki celowe w 2013r.*

Forma pomocy	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe specjalne	***219 356,43***
Zasiłki celowe	***819 569,33***
w tym, przyznane na:	
zakup żywności	293 657,50

pokrycie kosztów leków i leczenia	104 524,11
zakup opału	246 110,86
zakup odzieży	2 680,00
pokrycie kosztów pobytu w przedszkolach i żłobkach	4 485,00
zdarzenie losowe	1 160,00
pokrycie wydatków mieszkaniowych i inne	166 951,86
Zasiłki celowe w ramach programu Awans	***57 584,54***
Razem	**1 096 510,30**

Opracowanie własne

W 2013 roku MOPS udzielił pomocy jednej osobie posiadającej status uchodźcy, przyznając zasiłki celowe w łącznej wys. 300 zł., które wypłacone zostały w ramach zadań zleconych.

Tabela 17. *Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.*

Liczba opiekunów	Liczba osób objętych opieką	Liczba świadczeń	Kwota
2	8	29	7 766

Opracowanie własne

4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

- schronienie,
- posiłek,
- sprawienie pogrzebu,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- pobyt w domu pomocy społecznej,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne,
- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne

Tabela 18. *Wybrane świadczenia niepieniężne w 2013r.*

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
Pokrycie kosztów schronienia	10	10	44 730,90	7
Sprawienie pogrzebu	11	13	21 489,81	11
Zapewnienie posiłków	971	1 993	707 686,27	600
Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego	212		72 272,05	
Usługi opiekuńcze - ogółem	146	216	365 320,75	142

Opracowanie własne

4.2.1. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze mają na celu utrzymanie osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania, poprzez zapewnienie niezbędnej opieki.

Podstawowe usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem, a także dostarczanie posiłków do miejsca zamieszkania.Specjalistyczne usługi opiekuńcze udzielane są osobom niepełnosprawnym, starszym, chorym lub zaburzonym psychicznie. Obejmują: zabiegi rehabilitacyjne, konsultacje psychologiczne, logopedyczne, pedagogiczne, usługi pielęgniarskie oraz usługi asystenta osoby niepełnosprawnej.

Z podstawowych usług opiekuńczych w roku 2013 skorzystałyogółem **124** osoby.

Tabela 19. *Podstawowe usługi opiekuńcze w 2013r.*

Forma pomocy	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Podstawowe usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	**88**	**13 8771,50**	**216 109,35**	**87**	**116**
Podstawowe usługi opiekuńcze w formie dostarczania posiłków	**63**	**12 538**	**53 913,40**	**62**	**71**

Opracowanie własne

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w tym usługi psychologa, pedagoga, logopedy, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta w roku 2013świadczone były dla 39 osób.

Tabela 20. *Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2013r.*

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane jako zadanie zlecone gminie	**15**	**1048**	**31 440,00**	**15**	**35**
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania finansowane z budżetu gminy	**34**	**2764**	**63 858,00**	**32**	**66**

Opracowanie własne

Tabela 21. *Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w poszczególnych dzielnicach miasta w 2013r.*

Dzielnica	Liczba osób
Bobrowniki Śląskie	5
Centrum	78
Lasowice	10
Opatowice	3
Osada Jana	18
Pniowiec	2
Repty Śląskie	4
Rybna	0
Sowice	5
Stare Tarnowice	10
Strzybnica	11

Opracowanie własne

Tabela 22. *Struktura wiekuosób korzystających z usług opiekuńczych w 2013r*

Dekada urodzenia	Liczba osób
1910 – 1919	1
1920 – 1929	29
1930 – 1939	40
1940 – 1949	26
1950 – 1959	19
1960 – 1969	13
1970 – 1979	4
1980– 1989	6
1990 – 1999	4
powyżej 2000	4

Opracowanie własne

4.2.2. Skierowania do domów pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.W 2013r. do ośrodka pomocy wpłynęło**25**wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej. Przeprowadzono **25**postępowań, z czego:

- **13**osób skierowano do domu pomocy społecznej na terenie powiatu tarnogórskiego,
- **8**osób skierowano do domu pomocy społecznejpoza powiatem tarnogórskim,
- w **4** przypadkach umorzono postępowanie z powodu rezygnacji osoby zainteresowanej.
- na umieszczenie w domu pomocy społecznejaktualnie oczekuje **29**osób

W okresie sprawozdawczym w domach pomocy społecznej przebywało**85**mieszkańców gminy Tarnowskie Góry. MOPS pokrywał częściowy koszt pobytu dla**84**osób**.**

Średnia miesięczna dopłata gminy do jednego mieszkańca wyniosła około**1924 zł,** średni miesięczny wydatek gminy na dofinansowanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej wyniósł ok. **139399 zł.,** natomiast całkowity koszt realizacji zadania to kwota: **1 672 789,07 zł.**

4.2.3. Praca socjalna.

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Ma ona rozwinąć i wzmocnić aktywność i samodzielność życiową osób i rodzin, a także zapewnić współpracę i koordynację działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej.
Pracownicy socjalni w 2013r. udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej **1253** rodzinom, w których żyło **3257** osób, w tym pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnejobjęto **261** rodzin.
Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Kontrakt socjalny jako podstawowy instrument pracy socjalnej jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającąuprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Tabela 23. *Liczba kontraktów socjalnych w 2013r.*

Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
83	94

Opracowanie własne

Najczęstszym powodem zawarcia kontraktu socjalnego z klientem było bezrobocie i alkoholizm. Największą liczbę kontraktów w ilości **60** zawarto w ramach projektu współfinansowanego przez EFS „Awans. Aktywna integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej". Celem nadrzędnym działań prowadzonych w programie jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.
Praca socjalna z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, nakierowanajest na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno–bytowych rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, oraz na przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
Praca socjalna prowadzona wobec osób starszych i niepełnosprawnych ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, w tym podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi pomocy.Obejmuje również zapewnienie usług w ramach pielęgniarskiej opieki środowiskowej, uwrażliwianie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych. Praca socjalna to również pomoc w uzyskaniu miejsca na turnusie rehabilitacyjnym lub w nabyciu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego.

Szczególnym przypadkiem pracy socjalnej jest poradnictwo specjalistyczne Job Coach dla osób bezrobotnych, którzy nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości na rynku pracy.

4.2.4. Poradnictwo psychologiczne

Poradnictwo psychologiczne jest formą wsparcia kierowaną do klientów pomocy społecznej, którzy znaleźli się w trudnym, kryzysowym momencie swojego życia. W 2013 roku odbyło się 106 spotkań dla 27 osób.

W ramach poradnictwa psychologicznego Ośrodek oferował:

- pomoc w rozwiązaniu problemów wynikających z codziennych konfliktów, stresu,
- wsparcie emocjonalne,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencje i prowadzenie w sytuacji kryzysu,
- pomoc osobom doświadczającym przemocy,
- wsparcie osób cierpiących z powodu uzależnienia bliskiej osoby,
- motywowanie do podjęcia terapii osób uzależnionych od alkoholu,
- pomoc w samoakceptacji, praca nad samooceną,
- pomoc osobom mającym trudności o charakterze psychologicznym.

Spotkania mają charakter indywidualny, dostosowany do potrzeb klienta. Wsparcie świadczone jest zarówno w pomieszczeniach MOPS, jak też w domu klienta. Poradnictwo prowadzone jest przez psychologa praktyka.

4.3. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Od 1 stycznia 2006 r do 31 grudnia 2013r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowyna podstawie ustawy z dnia 25 grudnia o ustanowieniu programu wieloletniego „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Działania realizowane w ramach Programu obejmowały:

1. Finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu,
2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zakup żywności,
3. Dowóz posiłków,
4. Doposażenie punktów wydawania i przygotowywania posiłków.

Przy ustalaniu uprawnień do pomocy wymienionej w pkt. 1-3 brane były pod uwagę kryteria zawarte w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, które stanowiły 150% kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej. Dla osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 813 zł., na osobę

w rodzinie – 684 zł.Dożywianie w ramach Programu w okresie sprawozdawczym prowadziło 37 placówek w tym:

- 18 szkół,
- 17 przedszkoli,
- 1 żłobek,
- punkt wydawania posiłków dla osób dorosłych mieszczący się w budynku Dworca Kolejowego w Tarnowskich Górach przy ul. Piłsudskiego 21.

Tabela 24. *Wydatki w ramach Programu w 2013 r.*

Wyszczególnienie		**Kwota**
koszt programu ogółem		**1 194 202**
w tym	**środki własne**	**562 800**
	dotacja	**631 402**
w tym	koszt posiłków przyznanych decyzją administracyjną	707 686
	zasiłki celowe na zakup żywności	398 497
	doposażenie punktów wydawania posiłków oraz dowóz posiłków	32 982
	koszt posiłków wydawanych na wniosek dyrektorów placówek oświatowych	55 037

Opracowanie własne

Tabela 25. *Pomoc w formie posiłku udzielona w ramach Programu w 2013 r.*

Wyszczególnienie	ogółem	dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	osoby dorosłe
Liczba osób korzystających z posiłków w ramach programu na podstawie decyzji	971	209	583	207
w tym:				
- codzienne wyżywienie	228	209	19	0
- pełny obiad	730	0	566	168
- jedno danie gorące	42	0	0	42
- mleko, bułka / kanapka	477	0	477	0
w tym: liczba osób, którym dowieziono posiłek	42	0	0	42

Opracowanie własne

W 2013 w ramach Programu objęto pomocą w formie posiłku **105** dzieci na wniosek dyrektorów placówek oświatowych (art. 6a ustawy).

Tabela 26. *Zasiłki celowe wypłacane w ramach Programu w 2013r.*

Wyszczególnienie	liczba
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	**553**
Liczba rodzin	**533**
Liczba osób w rodzinach	**1590**
Liczba świadczeń	**2 268**
Kwota świadczeń	**398 497 zł**

Opracowanie własne

Tabela 27. *Osoby objęte pomocą w formie zasiłków celowych w ramach Programu w 2013r. Podziałze względu na wiek.*

Wyszczególnienie	Liczba dzieci do 7 roku życia	Liczba uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Osoby dorosłe	ogółem
Zasiłki celowe w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	292	360	938	1 590

Opracowanie własne

4.4. Projekt realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego„Awans.Aktywna integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej na terenie gminy Tarnowskie Góry”

Projekt „Awans. Aktywna integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej na terenie gminy Tarnowskie Góry” realizowany był w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W roku 2013 w projekcie uczestniczyło 60 osób bezrobotnych, w tym 23 kobiety i 37 mężczyzn.

Realizacja zaplanowanych działań miała na celu:

- zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zawodowych uczestników projektu,
- powrót lub zaistnienie na rynku pracy,
- podniesienie poziomu integracji społecznej i zawodowej klientów korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy Tarnowskie Góry.

W ramach projektu „Awans” w roku 2013 zorganizowano:

- warsztaty umiejętności interpersonalnych,
- konsultacje z doradcą zawodowym,

- poradnictwo psychologiczne
- poradnictwo prawne
- wyjazdowy trening asertywności i samoobrony Wen Do
- usługę Job Coacha (asystenta pracy),
- szkolenia zawodowe,
- opiekę nad dziećmi w czasie trwania kursów i szkoleń,
- wsparcie finansowe dla uczestników projektu w postaci zasiłków celowych i celowych specjalnych.

Realizacja szkoleń zawodowych i warsztatów w 2013 roku:

Warsztaty umiejętności interpersonalnych:
Zajęcia ukończyło **40** osób, w tym 17 kobiet i 23 mężczyzn. Warsztaty odbywały sięna terenie miasta Tarnowskie Góry. Warsztaty obejmowały ogółem 80 godzin lekcyjnych, po 16 godzin na grupę. W trakcie trwania zajęć podwykonawca zapewnił opiekę nad dziećmi osób biorących udział w projekcie.

Indywidualne poradnictwo zawodowe:
Doradcy zawodowi świadczyli usługę dla **44** osób, w tym 20 kobiet i 24 mężczyzn. Poradnictwo odbyło się w wymiarze 2 godzin zegarowych dla każdego uczestnika projektu, ogółem zrealizowano 88 godzin doradczych.

Poradnictwo psychologiczne:
W indywidualnym poradnictwie psychologicznym brało udział 5 osób, w tym 4 kobiety i mężczyzna. Cykl zajęć obejmował 20 godzin. W grupie wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w wymiarze 20 godzin również uczestniczyło 5 osób.

Poradnictwo prawne
Zrealizowany 2 godziny grupowego poradnictwa prawnego dla osób niepełnosprawnych. W zajęciach uczestniczyło 5 osób,w tym 4 kobiety i mężczyzna. Indywidualne poradnictwo prawne dla 2 kobiet i 1 mężczyzny obejmowało 6 godzin zegarowych.

Wyjazdowy trening asertywności i samoobrony Wen Do
W okresie od 11.10-13.10.2013 odbył się wyjazdowy trening asertywności i samoobrony Wen Do, w którym udział wzięło 9 kobiet wraz z 12 dziećmi. Celem warsztatów było zmniejszenie barier psychologicznych i społecznych, a w szczególności wzmocnienie poczucia własnej wartości oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat możliwości obrony przed przemocą.

Kursy zawodowe:
W roku 2013 w kursach zawodowych wzięło udział **48** osób. Uczestnicy projektu mieli do wyboru następujące szkolenia:

- Kurs spawacza Mag,

- Kurs opiekuna osób starszych, chorych i niepełnosprawnych z nauką podstawowych zwrotów w j. niemieckim,
- Kurs handlowca, połączony z bukieciarstwem i technikami zdobienia decoupage,
- Kurs komputerowy dla osób niepełnosprawnych,
- Kurs prawa jazdy zawodowego kat. „C", „C+E",
- Kurs technologa robót wykończeniowych.

Tabela 28. *Wydatki projektu w roku 2013 i kumulatywnie od 2008r.*

Nazwa zadania w ramach Projektu	**Wydatki w 2013 roku zatwierdzone przez IP/IPII**	**Wydatki kumulatywnie w latach 2008-2013**
Aktywna integracja	174 871,92	1 062 146,55
Praca socjalna	63 448,96	481 449,93
Zasiłki i pomoc w naturze	51 901,29	299 373,67
Zarządzanie projektem	96 227,28	623 594,36
Działania środowiskowe	0,00	11 996,29
Promocja projektu	0,00	25 129,40
Koszty pośrednie	14 823,11	85 011,99
Łącznie:	**401 272,56**	**2 588 702,19**

Opracowanie własne

Tabela 29. *Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projekcie w roku 2013 i kumulatywnie od 2008r*

Status osoby na rynku pracy	**Rok 2013**			**Osiągnięta wartość kumulatywnie 2008-2013r.**		
	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
Bezrobotni	**17**	**32**	**49**	**174**	**103**	**277**
w tym osoby długotrwale bezrobotne	**11**	**12**	**23**	**102**	**40**	**142**
Osoby nieaktywne zawodowo	**5**	**5**	**10**	**49**	**28**	**77**
w tym osoby uczące lub kształcące się	**0**	**1**	**1**	**5**	**5**	**10**
Zatrudnieni	**1**	**0**	**1**	**1**	**0**	**1**
Ogółem:	**23**	**37**	**60**	**224**	**131**	**355**
w tym osoby niepełnosprawne	**4**	**5**	**9**	**21**	**10**	**31**

Opracowanie własne

Tabela 30. *Osoby, które rozpoczęły udział w projekcie, znajdujące się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata w roku 2013 i kumulatywnie od 2008 r.*

Wykształcenia	**Rok 2013**			**Osiągnięta wartość kumulatywnie2008-2013**		
	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
Osoby w wieku(15 – 24 lata)	**1**	**11**	**12**	**35**	**50**	**85**
Osoby w wieku (55 – 64 lata)	**0**	**5**	**5**	**0**	**14**	**14**

Opracowanie własne

Tabela 31. *Osoby, które rozpoczęły udział w projekcie ze względu na wykształcenie w roku 2013 i kumulatywnie od 2008r.*

Wykształcenia	**Rok 2013**			**Osiągnięta wartość kumulatywnie 2008-2013 r.**		
	K	M	Ogółem	K	M	**Ogółem**
Podstawowe, gimnazjalnei niższe	**3**	**17**	**20**	**109**	**72**	**181**
Ponadgimnazjalne	**19**	**20**	**39**	**109**	**57**	**166**
Pomaturalne	**0**	**0**	**0**	**5**	**1**	**6**
Wyższe	**1**	**0**	**1**	**1**	**1**	**2**

Opracowanie własne

Tabela 32. *Wskaźniki osiągnięte w projekcie w roku 2013 i kumulatywnie od 2008r.*

Nazwa wskaźnika	**Wartość docelowa wskaźnika**	**Rok 2013**			**Osiągnięta wartość kumulatywnie 2008-2013 r.**			**Stopień realizacji wskaźnika**
		K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(8/2)*100
Liczba klientów pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach aktywnej integracji	**317**	**22**	**31**	**53**	**212**	**118**	**330**	**104,10**
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi	**344**	**23**	**37**	**60**	**231**	**132**	**363**	**105,52**
Osoby, które ukończyły warsztaty umiejętności społecznych	**231**	**26**	**23**	**49**	**155**	**83**	**238**	**103,03**
Osoby, które skorzystały z konsultacji doradcy zawodowego	**196**	**20**	**24**	**44**	**128**	**96**	**224**	**114,29**
Osoby podejmujące naukę w szkołach na poziomie średnim	**12**	**0**	**2**	**2**	**4**	**8**	**12**	**100,00**
Osoby korzystające ze wsparcia terapeuty uzależnień	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	**3**	**100,00**

Osoby biorące udział w zajęciach Śląskiego Teatru Tańca	**8**	**0**	**0**	**0**	**5**	**3**	**8**	**100,00**
Osoby biorące udział w zajęciach grupy samopomocowej, w tym osoby niepełnosprawne	**18**	**4**	**1**	**5**	**15**	**6**	**21**	**116,67**
Osoby, które ukończyły kursy/szkolenia zawodowe	**185**	**22**	**26**	**48**	**113**	**96**	**209**	**112,97**
Osoby korzystające ze wsparcia asystenta rodziny	**34**	**0**	**0**	**0**	**33**	**5**	**38**	**111,76**
Zatrudnienie pracowników socjalnych	**4**	**0**	**0**	**0**	**3**	**1**	**4**	**100,00**
Liczba osób niepełnosprawnych, które zmniejszą poczucie alienacji społ. poprzez udział w poradnictwie psychologicznym	**6**	**4**	**1**	**5**	**6**	**3**	**9**	**150,00**
Liczba osób niepełnosprawnych, które zmniejszą poczucie alienacji społ. poprzez udział w poradnictwie prawnym	**6**	**4**	**1**	**5**	**6**	**3**	**9**	**150,00**
Liczba osób zagrożonych wykl. społ. i zawodowym, które nabędą umiejętności poruszania się po rynku pracy dzięki współpracy z Job Coachem.	**60**	**20**	**25**	**45**	**24**	**32**	**56**	**93,33**

Opracowanie własne

4.5. Ośrodki wsparcia

Ośrodki wsparcia w Tarnowskich Górach funkcjonują w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zapewniają dzienny pobyt osobom samotnym, starszym i niepełnosprawnym oraz całodobowy pobyt bezdomnym mężczyznom.

4.5.1. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych.

Pensjonariuszami Domu są osoby w wieku emerytalnym, niepełnosprawne lub osoby samotne o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, mające złe warunki mieszkaniowe lub niekorzystną sytuację rodzinną.W 2013 roku z pobytu w Dziennym Domu Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych korzystało 70 osób.

Zakres świadczeń:

- podstawowe usługi opiekuńcze,
- wyżywienie składające się z trzech posiłków dla każdej osoby w każdym dniu pobytu,
- rehabilitacja ruchowa,
- terapia zajęciowa dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości pensjonariuszy,
- rekreacja i organizacja czynnego wypoczynku – wycieczki, spacery,
- organizacja świąt oraz okazjonalnych uroczystości.

Pensjonariusze Domu w 2013r.:

- brali udział w codziennej gimnastyce i terapii zajęciowej - **40 osób**,
- korzystali z zabiegów rehabilitacji w domu klienta - **4 osoby** (pomocą objęte były osoby po zawale mózgu, wylewach, w śpiączce, SM oraz z dolegliwościami wieku starczego).
- uczestniczyli w zabawie karnawałowej organizowanej wspólnie z zaprzyjaźnionym DDPS „Tulipan” z Rudy Śląskiej, w której udział wzięło około - **45 osób**
- uczestniczyli w wieczerzy wigilijnej - około - **60 osób**
- brali udział w zorganizowanym Dniu Seniora - **50 osób**,
- brali udział w majówce zorganizowanej w przydomowym ogrodzie – **50 osób**

4.5.2. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych

Pensjonariuszami Domu są osoby z:

- upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- zaburzeniami psychicznymi,
- dysfunkcją narządu ruchu

(**najczęściej występujące schorzenia**:. Syndrom Downa, upośledzenie umysłowe oraz upośledzenie umysłowe bez ustalonej etiologii, trwałe dysfunkcje aparatu ruchu (np. dziecięce porażenie mózgowe, miopatie, zaniki nerwowo-mięśniowe, następstwa chorób urazowych i zapalnych ośrodkowego układu nerwowego), zaburzenia koordynacji ruchowej pochodzenia centralnego układu nerwowego, zespół mikro zaburzeń czynności mózgu oraz zaburzenia integracji sensorycznej, zespoły padaczkowe).

Zakres świadczeń:

- usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne,
- rehabilitacja prowadzona w oparciu o indywidualne programy wspierająco – rehabilitacyjne, opracowane przez zespół specjalistów,
- różne formy masażu w zależności od indywidualnych potrzeb,
- terapia dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników zajęć (zajęcia plastyczne, rytmiczno – muzyczne, kulinarne, ogrodnicze (sezonowo), dogoterapia)
- pomoc psychologiczna,
- w miarę możliwości organizacja świąt np. Dzień Matki, Bożonarodzeniowe Spotkanie Opłatkowe i inne uroczystości okolicznościowe, integracja ze społecznością lokalną poprzez udział w imprezach kulturalnych, turystycznych i sportowych,
- profesjonalna opieka zapewniająca poczucie bezpieczeństwa,
- wyżywienie składające się z dwudaniowego obiadu oraz podwieczorka dowożonego przez firmę cateringową.
- dom wyposażony jest w przedmioty i urządzenia niezbędne do prowadzenia rehabilitacji oraz terapii zajęciowej osób niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym pensjonariusze Domu brali udział w:

- zabawie karnawałowej,
- zabawie walentynkowej,
- Dniu Matki
- powitaniu lata – grill
- spotkaniu integracyjnym w Szkole Podstawowej w Strzybnicy w celu zwiedzania Sali „Poznawania Świata”
- grillu rozpoczynającym „Sezon Ogórkowy”
- imprezie sportowej - „Dni Sportu”
- powitaniu jesieni - „Kociołek”
- zabawie Andrzejkowej
- Wigilijce

4.5.3. Dom dla Bezdomnych Mężczyzn

Dom dla Bezdomnych Mężczyzn oferuje schronienie dla bezdomnych, którzy deklarują chęć wyjścia z bezdomności i podejmują stałą współpracę z pracownikami socjalnymi, poprzez zawarcie porozumienia lub kontraktu socjalnego. Takich mieszkańców w Domu w roku 2013 było **46 osób.**

Oferowana pomoc:

- całodobowy pobyt,
- wyżywienie w postaci jednego gorącego posiłku,
- suchy prowiant,
- zapewnienie niezbędnej odzieży,
- dostępność do sanitariatów i natrysków,
- pomoc w załatwieniu miejsca na stacjonarne leczenie odwykowe,
- kierowanie na terapie odwykowe,
- spotkania społeczności mieszkańców,
- aktywizowanie zawodowe w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalnych, rentowych w odniesieniu do osób uprawnionych (pomoc w skompletowaniu świadectw pracy, zaświadczeń lekarskich, innych niezbędnych dokumentów),
- pomoc w uzyskaniu dowodu osobistego (wypełnienie wniosków, pokrycie kosztów zdjęć),
- pomoc w uzyskaniu dostępu do placówek służby zdrowia,
- bezpośrednia opieka personelu nad osobami starszymi i schorowanymi (w razie konieczności zapewnienie usług opiekuńczych),
- poradnictwo w zakresie możliwości przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych,
- praca socjalna

Pokójniskoprogowej pomocy doraźnej:

Osoby, które nie podejmują współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej lub wymagają udzielenia pomocy w formie schronienia w trybie interwencyjnym, mogą skorzystać z noclegu w godzinach od 19:00 do 7:00. W przypadku niskich temperatur pomoc uzyskują również osoby będące w stanie nietrzeźwym, pod warunkiem, że nie zagrażają bezpieczeństwu innych mieszkańców Domu. Do 3 dnize schronienia mogą skorzystać osoby, dla których gmina Tarnowskie Góry nie jest właściwa do udzielenia pomocy.W 2013 roku z pobytu w pokoju niskoprogowejpomocy doraźnej skorzystało **66**mężczyzn, w tym:

- **23** mężczyzn z terenu gminy Tarnowskie Góry,
- **12** mężczyzn z terenu powiatu tarnogórskiego,
- **31** mężczyzn z terenu poza powiatem tarnogórskim.

4.5.4. Zespół Mieszkań Chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej, która zastępuje pobyt w placówce całodobowej oraz zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.
Zespół Mieszkań Chronionych składa się z **27** lokali, w których znajduje się**91** miejsc dla osób zagrożonych bezdomnością.W ramach Zespołu Mieszkań Chronionych 26 lokali mieści się w dzielnicy Sowicew budynku przy ul. Grzybowej 211, jeden w centrum miasta przyul. Bema.Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych uzależniony jest od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających
ze wsparcia.

Wsparcie świadczone w mieszkaniach chronionych obejmuje:

- udzielenie schronienia,
- pracę socjalną oraz zapewnienie opieki klientom wymagającym pomocy innych osób w codziennym funkcjonowaniu,
- poradnictwo specjalistyczne w szczególności psychologiczne,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
- izolację ofiar od sprawców przemocy,
- aktywizację i usamodzielnianie mieszkańców,
- animację środowiskową.

O pomoc mogą ubiegać się:

- osoby zagrożone bezdomnością z uwagi na trudną sytuację osobistą przy jednoczesnym występowaniu wielu dysfunkcji wskazujących na konieczność kompleksowego wsparcia,
- kobiety z dziećmi będące ofiarami przemocy w rodzinie,
- osoby, które z przyczyn obiektywnych nie mogą przebywać w dotychczasowym mieszkaniu bądź pozostanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania może prowadzić do utrwalania lub powstawania patologii społecznej.

W roku 2013:

- **100** osób skorzystało ze schronienia w ZMCH, w tym **46** dzieci i młodzież do **18** r.ż.
- **23**mieszkańców ponosiło odpłatność za pobyt,
- **28** osób opuściło ZMCh,
- **51** osób przyjęto do ZMCh,
- **2** rodziny (5 osób) brały udział w programie „Awans. Aktywna integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej na terenie gminy Tarnowskie Góry”,
- **2** rodziny (7 osób) objętych było pomocą asystenta rodziny,
- **2** osoby brały udział w programie aktywizującym osoby bezrobotne „Kompas”,

- **9** osób podjęło legalne zatrudnienie – w różnych formach i wymiarze.

W 2013 roku w budynku przeprowadzono niezbędne prace w celu dostosowania pomieszczeń do wymogów przepisów p/pożarowych, tj. zostały wymienione drzwi do lokali mieszkalnych, korytarze zostały podzielone śluzami, w dachu zainstalowano klapę oddymiającą. Ponadto odnowiono ściany w korytarzach oraz częściach wspólnych budynku.

5. System wsparcia rodziny.

Pomoc dziecku i rodzinie obejmuje systemowe podejście do pracy z rodziną i kompleksowe oddziaływanie na nią, wczesną pomoc o charakterze profilaktycznym, ochronnym i aktywizującym do poszukiwania samodzielnych rozwiązań.

5.1. Asystenci rodziny

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach zatrudniał **2 asystentów rodziny**, którzy realizowali zadania nałożone na gminę ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Asystenci objęli pomocą **36 rodzin**, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym **9**rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem na podstawie postanowienia sądu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć **20 rodzin**. Asystenci w ośrodku pracowali przeciętnie z **18** rodzinami.

Do zadań asystentów rodziny należało w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, w której wychowują się dzieci w ścisłej współpracy z członkami rodziny i z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

5.2. Piecza zastępcza

W pieczy zastępczej w 2013 r. przebywało 27 dzieci, w tym 17 dzieci w rodzinach zastępczych, 10 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2013 roku w pieczy zastępczej umieszczono 21 dzieci.
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej. W 2013 roku gmina Tarnowskie Góry w związku z realizacją zadania poniosła wydatki w wysokości 50 645,62 zł.

6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek PomocySpołecznej w Tarnowskich Górach od grudnia 2011 roku realizuje ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 9a pkt.9 ww. ustawy zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną prac Zespołu Interdyscyplinarnego.
Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji pomocowych w gminie (specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie), w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2013do Zespołu wpłynęły **153** formularze Niebieskiej Karty.

***Tabela 33**. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych w 2013r.przez poszczególne uprawnione podmioty.*

Komenda Powiatowej Policji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przedstawiciele Oświaty	Przedstawi-ciele Ochrony Zdrowia	Ogółem
119	21	6	1	2	4	153

Opracowanie własne.

***Tabela 34**. Liczba osób doznających przemocy w 2013 roku.*

Kobiety	Mężczyźni	Osoby starsze	Dzieci	Ogółem
124	14	20	13	151

Opracowanie własne

***Tabela 35**. Liczba osób stosujących przemoc w 2013 roku.*

Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
16	129	145

Opracowanie własne

Wśród 153 sporządzonych formularzy Niebieskiej Karty, w ośmiu przypadkach formularze Niebieskiej Karty „A" zostały sporządzone co najmniej dwukrotnie dla jednej rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.
W 2013 roku powołano 145 grup roboczych. W pracach grup roboczych uczestniczyli: przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowi oraz w zależności od potrzeb: psycholog, lekarz psychiatra, pedagodzy szkolni, kurator sądowy, opiekunka usług opiekuńczych, przedstawiciele rodzin dotkniętych przemocą.
Prace grupy roboczej obejmowały:

- diagnozę, plan pomocy, podział działań,
- ewaluację działań i monitoring rodziny,
- określenie efektów działań, decyzję o zakończeniu pracy grupy roboczej.

***Tabela 36**. Grupy robocze w 2013 roku.*

Liczba powołanych grup roboczych	145
Liczba posiedzeń grup roboczych	436
Liczba zakończonych procedur NK	80

Opracowanie własne

W 2013 roku zakończono prowadzenie procedury Niebieskiej Karty w 80 przypadkach, w związku z ustaniem stosowania przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań.

***Tabela 37**. Rodziny objęte wsparciem grup roboczych w ramach działalności MOPS w 2013 roku.*

Rodziny objęte wsparciem grup roboczych skorzystały z następujących form pomocy w ramach działalności MOPS	
Liczba osób zgłaszających się o wsparcie finansowe w związku z przemocą w rodzinie	33
Liczba udzielonych porad psychologicznych	106
Liczba osób korzystających z indywidualnego wsparcia psychologicznego	27
Liczba udzielonych porad prawnych	93
Liczba osób korzystających z indywidualnych porad prawnych	15

Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą w rodzinie	1
Liczba osób skierowanych do Zespołu Mieszkań Chronionych	22
Liczba skierowań do ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy	1
Liczba sporządzonych wniosków do Prokuratury – zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się	3
Liczba wystosowanych pism do Sądu Rejonowego z prośbą o wgląd w sytuację dzieci i wydanie zarządzeń w związku z przemocą w rodzinie	9

Opracowanie własne

W ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty sporządzono 3 wnioski do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się i9-krotnie zawiadamiano Sąd Rejonowy o nieprawidłowościach dot. sprawowania opieki rodzicielskiej.

Specjaliści biorący udział w grupach roboczych w ramach prowadzonych procedur Niebieskiej Karty motywowali osoby doznające przemocy oraz osoby, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do korzystania z różnych form wsparcia jak:psychoterapii w Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu, pomocy psychologicznejoraz informowali o możliwości korzystania z bezpłatnych porad prawnika w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego.

7. System świadczeń rodzinnych.

W 2013 roku wydano **6 061** decyzji administracyjnych oraz postanowień w sprawie świadczeń rodzinnych.
Świadczeniami rodzinnymi są **zasiłek rodzinny,** dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dzieckaoraz**świadczenia opiekuńcze**: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy . Świadczenia te wypłacane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawieustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.**W 2013 roku**w ramach systemu świadczeń rodzinnych objęto pomocą**3082** rodziny z terenu Tarnowskich Gór.

7.1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych

W2013 roku wypłacono **27 071**zasiłków rodzinnych na kwotę **2 647 129 zł.**

Tabela 38. *Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacone w 2013 r.*

Rodzaj świadczenia		Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne		**27 071**	**2 647 129**
Dodatki do zasiłków rodzinnych		**11 559**	**1 652 994**
z tytułu	urodzenia dziecka	180	180 000
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 221	479 564
	samotnego wychowywania dziecka	1 719	304 140
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5-go roku życia	536	32 160
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5-go roku życia	1 549	123 920
	rozpoczęcia roku szkolnego	1 588	158 800
	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	229	11 450
	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 537	362 960
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka		**415**	**415 000**
Razem:		**39 045**	**4 715 123**

Opracowanie własne

7.2. Świadczenia opiekuńcze

Zasiłki pielęgnacyjne

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje dziecku niepełnosprawnemu oraz osobie powyżej 16 roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, bądź orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie, która ukończyła 75 lat i nie jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego.
W roku 2013 zasiłek pielęgnacyjny wynosił 153 zł., wypłacono **16 874** świadczeń, na kwotę **2 581 722 zł.**

Świadczenia pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodniez przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie przyznaje się z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowejw celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziałuna co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1) nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Z tytułu wypłaty świadczeń pielęgnacyjnych, MOPS opłaca składkę na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne.
Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w 2013r. wynosiłaod stycznia do czerwca - 520 zł., a od lipca do grudnia - 620 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej

egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 623zł. i wynosił 520zł.
Z tytułu wypłaty specjalnego zasiłku opiekuńczego, MOPS opłacał składkę na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne.

Tabela 39. *Świadczenia opiekuńcze wypłacane w 2013r.*

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	Wydatki
Zasiłki pielęgnacyjne	16 874	**2 581 722**
Świadczenia pielęgnacyjne	1 798	**997 811**
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	650	**65 000**
Specjalny zasiłek opiekuńczy	6	**3 120**
Razem		**3 647 653**

Opracowanie własne

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku wypłacono pomoc finansową dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne. Zrealizowano 1 060 świadczeń na kwotę 208 500 zł.

7.3. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Tabela 40. *Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w 2013r.*

Składki społeczne i zdrowotne	Liczba świadczeń	Wydatki
Składki na ubezpieczenia społeczne	2 240	**320 248**
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	822	**40 763**
Razem		**361 011**

Opracowanie własne

8. Fundusz alimentacyjny

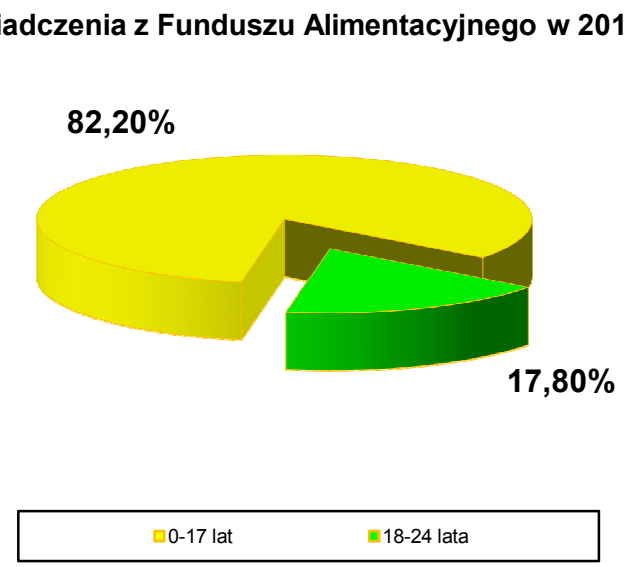
8.1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2013 roku wypłacono należne świadczenia **391** rodzinom.

Tabela 41. *Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego wypłacone w 2013r.*

Świadczenia alimentacyjne	Liczba świadczeń	Wydatki
Wypłacone świadczenia z Funduszu alimentacyjnego z tego na osobę uprawnioną w wieku:	5565	**1894378**
0 – 17 lat	4590	**1 554 888**
18 – 24 lat	975	**339 490**

Opracowanie własne

Wydano **1730** decyzji administracyjnych oraz postanowień w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dotyczących dłużników alimentacyjnych.

8.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Sporządzono łącznie **2212** pism w sprawie prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz w sprawie osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń z funduszu, w tym:

- **397** pism informowało dłużników o przyznanych świadczeniach oraz stanie należności,
- **306** pism stanowiło wezwania dłużników do przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych oraz złożenia oświadczeń majątkowych.

W roku **2013** przeprowadzono **94** wywiady alimentacyjne oraz odebrano **91** oświadczeń majątkowych. Zebrane informacje zostały skierowane do komorników sądowych

prowadzących postępowanie egzekucyjne oraz gmin, w których wypłacane są świadczenia */część skierowanych informacji dotyczyła wywiadów oraz oświadczeń z końca 2012r/.*
Skierowano**182** wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkujących na terenie innych gmin /tut. MOPS realizuje wypłatę świadczeń/.
W toku prowadzonych postępowań skierowano **70** wniosków do Powiatowych Urzędów Pracy o aktywizację dłużników alimentacyjnych.
W sprawie dłużników uchylających się od alimentacji skierowano do prokuratur rejonowych w całym kraju **131** wniosków o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania w sprawie popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 1 kk. W **133** przypadkach skierowano wnioski do starosty powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy.
W stosunku do ok. **45** dłużników prowadzone były postępowania mające na celu ustalenie miejsca pobytu pozwalającego na prowadzenie dalszych czynności.
Na koniec 2013 roku prowadzonych było**1907** postępowań egzekucyjnych wobec dłużników alimentacyjnych.
Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **336 972zł** (kwota została rozdysponowana na dochody własne gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, dochody wierzyciela oraz dochody budżetu państwa). Dochód gminy Tarnowskie Góry z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników w 2013 roku wyniósł **118 887zł.**

9. System dodatków mieszkaniowych.

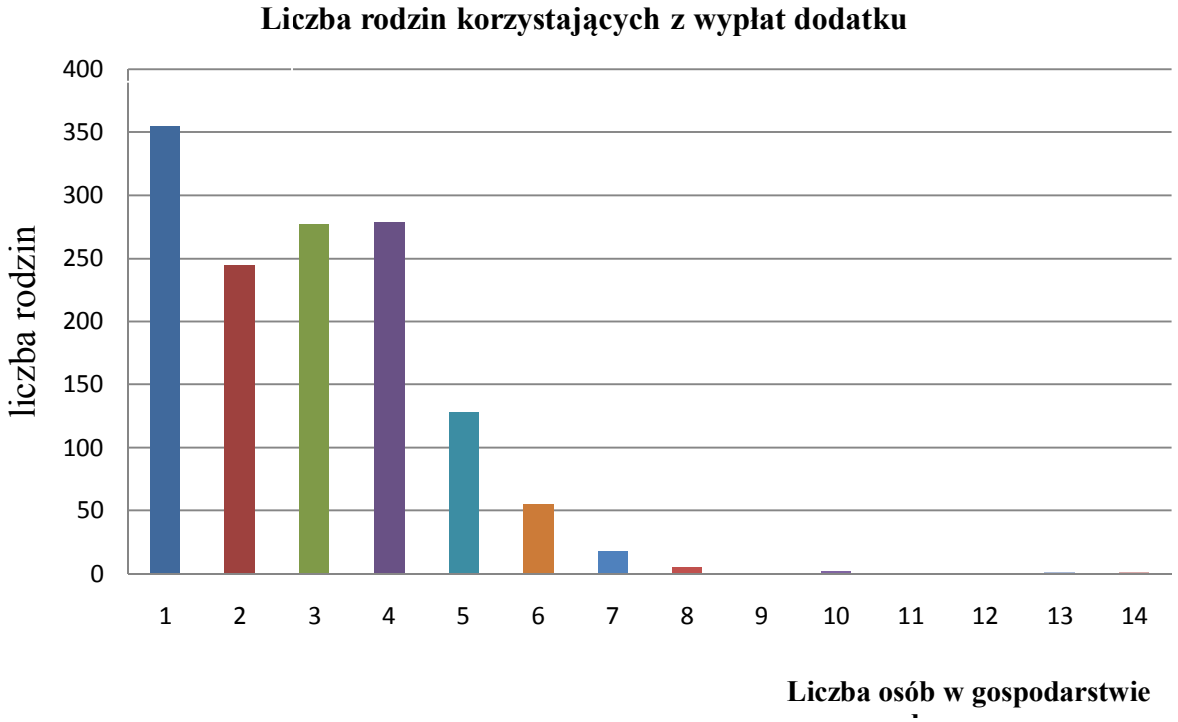
W 2013r z wypłat dodatków mieszkaniowych skorzystały**1364 gospodarstwa domo-we,** w skład których wchodziło **3969 osób**.

Z formy pomocy jaką są dodatki mieszkaniowe skorzystało **6,64%** mieszkańców miasta.

Tabela 42. *Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z wypłat dodatków mieszkaniowych w 2013 r.*

Liczba osób w gospodarstwie domowym	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**
Liczba rodzin korzystających z wypłat dodatku mieszkaniowego	355	244	277	278	128	55	18	5	0	2	0	0	1	1

Opracowanie własne

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2013r złożono 2023 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

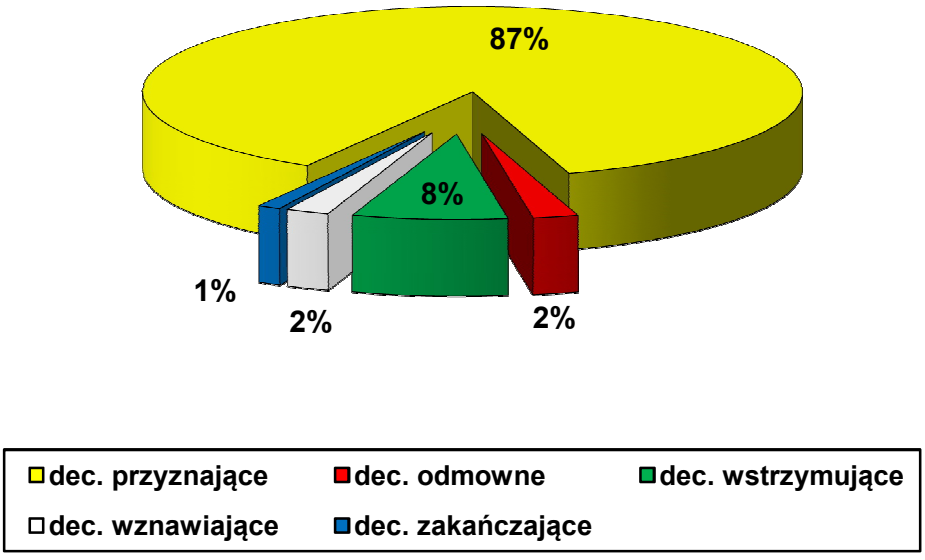
Tabela 43. *Liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy według typu mieszkania w 2013r*

Typ mieszkania	Liczba złożonych wniosków
Mieszkania spółdzielcze	642
Mieszkania komunalne	775
Mieszkania inne	606
Razem	**2023**

Opracowanie własne

Wydano 2 217 decyzji, w tym:

- **1 928** decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy
- **49** decyzji odmownych
- **168** decyzji wstrzymujących wypłatę za względu na zadłużenie wnioskodawców
- **47** decyzji wznawiających wypłatę świadczeń po uregulowaniu zaległości
- **25** decyzji zakańczających wypłatę dodatku mieszkaniowego ze względu na utratę tytułu prawnego.

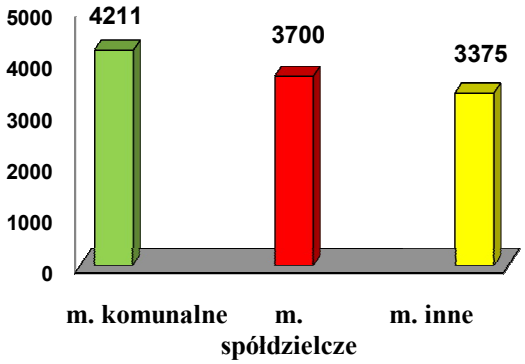
W 2013 roku wypłacono **11 286**świadczeń na kwotę **2 390 453,88 zł.** Średnia kwota wypłaconego dodatku mieszkaniowego wynosiła **211,81 zł.**

Tabela 44.*Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych w poszczególnych typach mieszkań w 2013 r.*

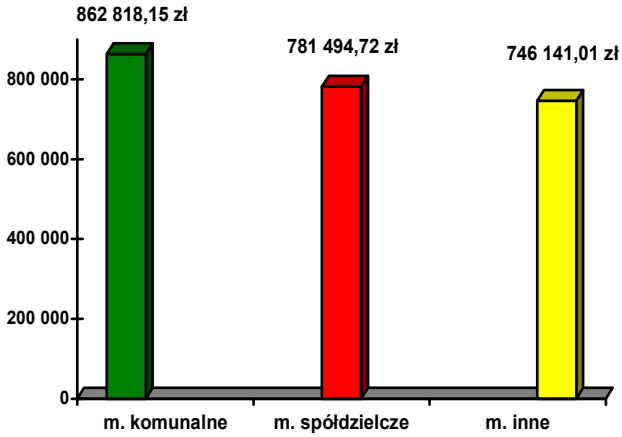
Typ mieszkania	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	Średnia kwota wypłaconego dodatku
Komunalne	4 211	862 818,15 zł	204,90 zł
Spółdzielcze	3 700	781 494,72 zł	211,21 zł
MTBS, prywatne, wspólnoty mieszkaniowe	3 375	746 141,01 zł	221,08 zł
Razem:	**11 286**	**2 390 453,88 zł**	**211,81**

Opracowanie własne

Liczba wypłaconych świadczeń

Kwota wypłaconych świadczeń

10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Tabela 45. *Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2013 roku.*

Nazwa organizacji pozarządowej	Zakres współpracy – zarówno finansowy jak i poza finansowy
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Chorym Psychicznie	Odpłatnie udostępniane są pomieszczenia na podstawie zawartej umowy użyczenia na regularne spotkania członków stowarzyszenia oraz czynny udział pracowników MOPS w spotkaniach organizacji
Klub „Sami Swoi" działający przy Związku Emerytów i Rencistów	Odpłatnie udostępniane są pomieszczeniana podstawie zawartej umowy użyczenia na regularne spotkania oraz czynny udział pracowników MOPS w spotkaniach organizacji
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło Tarnowskie Góry	Odpłatnie udostępniane są pomieszczenia na podstawie zawartej umowy użyczenia na regularne spotkania
„Caritas" Parafii pod wezwaniem Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Opatowicach.	**Kierowanie** klientów MOPSdoProgramu Pomocy Żywnościowej PEAD MOPS współuczestniczył w realizacji w/w programu poprzez wydawanie kart żywnościowych dla osób korzystających ze świadczeń, posiadających niski dochód uniemożliwiający zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb we własnym zakresie. Ogółem w roku 2013 wydano karty żywnościowe dla **499**rodzin, w których żył**1524** osoby.

Opracowanie własne

11. Kierunki działań na 2014 rok.

- Inicjowanie oraz wspieranie osób nieaktywnych zawodowo poprzez organizowanie usług aktywizacyjnych i wdrażanie Programu Aktywizacyjno-Integracyjnego we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy,

- Wspomaganie funkcjonowania rodzin z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez doskonalenie formuły działań interdyscyplinarnych i podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych i asystentów rodziny,

- Kontynuacja i rozwijanie różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla osób starszych i osób z grup ryzyka,

- Prowadzenie pracy socjalnej poprzez pryzmat potrzeb dziecka – ofiary społecznego wykluczenia jego rodziców lub opiekunów,

- Realizacja gminnych programów osłonowych:
  - „Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tarnowskich Górach na lata 2013-2016",
  - „Gminnego programu wspierania rodziny w Tarnowskich Górach na lata 2013-2015",
  - „Działania osłonowe – łagodzenie skutków podwyżki cen wody w 2014 roku w gminie Tarnowskie Góry",
  - „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020",

- Realizacja programów rządowych:
  - „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020",
  - „Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2014",

- Realizacja nowych programów osłonowych skierowanych do wybranych grup społecznych,

- Aplikowanie o środki zewnętrzne na realizację programów i przystępowanie do ogłaszanych konkursów,

- Podnoszenie standardów funkcjonowania Zespołu Mieszkań Chronionych,

- Wypracowanie standardów gminnego modelu wychodzenia z bezdomności,

- Rozwój współpracy z sektorami: samorządowym i pozarządowym.